

Abstract Triple P module, Partnersteun

Dr. K. Okma, juli 2009

Samenvatting

Opvoeden gaat makkelijker als ouders elkaar steunen en op een constructieve en positieve manier met elkaar communiceren. In sommige gezinnen blijkt een gebrek aan communicatie en samenwerking tussen ouders het bereiken van een positief opvoedklimaat in de weg te staan (o.a. Davies et al., 2002; Grych & Fincham, 2001). De module partnersteun binnen het Triple P leert ouders hoe zij, ook na een echtscheiding, een team kunnen vormen rond de opvoeding van hun kinderen door het gebruik van positieve communicatietechnieken en vaardigheden voor probleemoplossing (Sanders, Markie-Dadds en Turner, 2007). Bij gezinnen waar zowel opvoed als relatieproblematiek een rol speelt toont onderzoek aan dat de inzet van de module partnersteun leidt tot een afname in het probleemgedrag van het kind en het vijandig gedrag tussen ouders en een toename van het probleemoplossend vermogen (Dadds, Schwartz & Sanders, 1987, Sanders, Markie-Dadds, Tully & Bor, 2000).

1. Inleiding

Als ouders goed samenwerken is de opvoeding van kinderen vaak plezieriger en minder stressvol. Kinderen hebben er enorm veel profijt van als de belangrijkste personen in hun leven samenwerken in plaats van elkaar dwars te zitten. Alle ouders verschillen wel eens van mening over hoe ze met het gedrag van hun kind om willen gaan. Problemen ontstaan als conflicten te vaak, in het bijzijn van kinderen voorkomen en niet goed worden opgelost. Ouderlijke conflicten kunnen emotionele en gedragsproblemen bij kinderen veroorzaken en een positief effect van opvoedingsondersteunende programma's verhinderen (o.a. Davies et al., 2002; Grych & Fincham, 2001). Om een positief opvoedklimaat te bereiken werkt het programma Triple P met de module 'partnersteun'. De module leert ouders hoe zij, ook na een echtscheiding, een team kunnen vormen rond de opvoeding van hun kinderen door het gebruik van positieve communicatietechnieken en vaardigheden voor probleemoplossing (Sanders, Markie-Dadds en Turner, 2007).

Triple P staat voor Positief Pedagogisch Programma, een in Australië ontwikkelde methodiek met een breed aanbod aan interventies voor ouders van kinderen met (dreigende) gedragsproblemen. Het Triple P programma richt zich op de preventie van (ernstige) emotionele en gedragsproblemen bij kinderen door versterking van de pedagogische vaardigheden van ouders met kinderen in de leeftijd van 0-16 jaar. Het Triple P programma bestaat al 30 jaar en werd ontwikkeld door professor M.R. Sanders, hoogleraar klinische psychologie en directeur van 'The Parenting and Family Support Centre aan de universiteit van Queensland. In de loop der jaren heeft het programma zich steeds verder ontwikkeld en werd het uitgebreid met nieuwe modules voor ouders met kinderen met specifieke problemen. Ook de implementatie van het programma heeft een vlucht genomen: Triple P wordt reeds in een groot aantal landen uitgevoerd en kreeg in 2005 van de World Health Organization het predicaat van aanbevolen programma voor de preventie van psychosociale problematiek (Blokland en van Rijn, 2008).

Specifiek voor het programma is de integrale aanpak met verschillende niveaus van interventie die elkaar opvolgen en door verschillende disciplines kunnen worden aangeboden. De vijf interventieniveaus zijn oplopend in de zwaarte van problematiek en de intensiteit van de ondersteuning. Het aanbod varieert derhalve van korte individuele contacten op niveau 2 voor ouders met algemene opvoedvragen tot meer intensieve interventies op niveau 4 voor kinderen met ernstige gedragsproblemen. Op niveau 5 wordt ondersteuning geboden aan ouders waarbij opvoedproblemen

samenhangen met andere gezinsproblematiek als depressie, stress of relationele problematiek. De module partnersteun is onderdeel van dit laatste interventieniveau.

2. De module partnersteun

De module partnersteun van Triple P reikt ouders ideeën aan om samen met hun partner een goed team te vormen in de opvoeding van de kinderen. De module is in beginsel ontwikkeld voor tweouder gezinnen met relatie, aanpassings- of communicatieproblemen. In de praktijk wordt de module ook ingezet in gezinnen waar de partner niet (dagelijks) aanwezig is, bijvoorbeeld na echtscheiding.¹ In dat geval wordt de module ook wel ‘sociale steun’ genoemd, waarbij de inhoud en strategieën identiek blijven. De module partnersteun wordt altijd ingezet na een Triple P interventie op niveau 4: een programma bestaande uit 10 face to face sessies waarbinnen ouders 17 opvoedvaardigheden leren die zij kunnen toepassen op positief, pro-sociaal gedrag bij hun kind te bevorderen en probleemgedrag te doen afnemen.

Doelstellingen

De module heeft als doel de onderlinge samenwerking en communicatie rond de opvoeding te bevorderen. Nadat ouders de module hebben afgerond moeten zij in staat zijn tot:

- Het herkennen van positieve en negatieve manieren van communiceren
- Het toepassen van positieve communicatievaardigheden
- Het geven en ontvangen van constructieve feedback rond praktische opvoedsituaties
- Het voeren van informele dagelijkse gesprekken om op de hoogte te blijven van wat er in het gezin gebeurt
- Het ondersteunen van hun opvoedpartner wanneer die het probleemgedrag van de kinderen aanpakt
- Het rustig bespreken van problemen en conflicten binnen het gezin en het komen tot oplossingen waarover beide ouders tevreden zijn

En, indien van toepassing:

- Het tonen van inzet tonen om hun relatie als koppel te verbeteren (bij tweoudergezinnen)

Indicatiestelling

Een gezin komt in aanmerking voor Triple P niveau 5 – module partnersteun als het Triple P niveau 4 heeft doorlopen en dit geen of onvoldoende verbetering in het gedrag van het kind en het opvoedgedrag van ouders heeft opgeleverd. Daarnaast moet het gezin voldoen aan een aantal geschiktheidscriteria:

- Er is sprake van matige tot ernstige gedragsproblemen bij het kind
- Er zijn (geweldloze) conflicten over opvoeden
- Geringe tevredenheid met de partner/ opvoedrelatie
- Partners willen aan de (opvoed)relatie werken
- Geen voorgeschiedenis van partnergeweld

Bij de indicatiestelling kan de hulpverlener rekening houden met de scores op evaluatiemetingen, het intakegesprek met de ouders en de aanbevelingen van hulpverleners die eerder met het gezin hebben gewerkt.

---

¹ Voor deze laatste groep is op dit moment ook een specifiek aanbod in ontwikkeling met de naam ‘Family Transitions’. Meer informatie hierover kunt u vinden op: www.triplep.net.

Werkwijze

Aan deze veranderingsdoelen wordt gewerkt tijdens een drietal sessies. De eerste sessie richt zich op het bevorderen van een constructieve en positieve communicatie aan de hand van een drietal vaardigheden: 1) positieve spreek en luistergewoontes; 2) elkaar feedback geven op een opbouwende en niet-veroordelende manier; en 3) belangstellend informeren hoe ieders dag is verlopen en hoe de kinderen zich hebben gedragen. De tweede sessie richt zich op het oplossen van problemen aan de hand van twee belangrijke aspecten: 1) je partner steunen in zijn aanpak in plaats van elkaar af te vallen als het gedrag van kinderen om correctie vraagt en 2) gebruik maken van probleemoplossende vaardigheden om meningsverschillen over de opvoeding op te lossen. In de laatste sessie wordt nogmaals aandacht besteed aan het bespreken en oplossen van gezinsproblemen en kan ook, indien van toepassing, gewerkt worden aan het benoemen en plannen van zorgzaam gedrag en activiteiten om de partnerrelatie te verbeteren. Afhankelijk van de behoeften van het gezin kan meer of minder aandacht worden besteedt aan de verschillende onderdelen. De hulpverlener bepaalt wanneer de ouders voldoende vaardigheden hebben ontwikkeld om door te gaan naar een volgend deel.

Bij voorkeur wonen beide ouders de sessies bij. Als slechts een van de ouders de sessies kan bijwonen is het van belang dat deze ouder tijdens de eerste sessie leert hoe hij/zij het materiaal kan delen met de opvoedpartner die niet kan deelnemen. Als slechts een partner instemt deel te nemen aan de module, moeten de doelen aangepast worden aan de deelnemende partner om diens eigen communicatie- en partnerondersteunende vaardigheden te ontwikkelen. In éénouder gezinnen kan een vriend of familielid welke in nauw contact staat met de ouder en deze ondersteunt, deelnemen aan de sessie.

Ervaringen en resultaten

Triple P is een evidence based methodiek gebaseerd op uitvoerig onderzoek in binnen en buitenland (o.a. Breukelen van, 2007; Graaf de en Bohlmeijer, 2006; Sanders et al., 2003; Sanders, 1997). Het programma levert een positieve bijdrage aan:

- Competenter opvoedingsgedrag van ouders bij het omgaan met faseproblemen en gedragsmoeilijkheden van kinderen;
- Een positieve opvoedingsstijl die kinderen stimuleert om de vaardigheden te ontwikkelen die zij nodig hebben om goed te kunnen functioneren;
- Een adequate disciplinerende die niet schadelijk is voor kinderen en vermindering van dwingende en negatieve opvoedingspatronen;
- Een betere communicatie tussen ouders en kinderen in alledaagse opvoedingssituaties en een betere samenwerking tussen ouders onderling;
- Het bewerkstelligen dat ouders meer plezier beleven aan de omgang met hun kinderen en afname van opvoedingsstress.

Bij gezinnen waar zowel opvoed als relatieproblematiek een rol speelt toont onderzoek aan dat de inzet van de module partnersteun - na het reguliere programma Triple P niveau 4 - leidt tot een afname in het probleemgedrag van het kind en het vijandig gedrag tussen ouders en een toename van het probleemoplossend vermogen (Dadds et al., 1987, Sanders et al., 2000). Ouders, met name moeders, voelen zich na deelname aan de module competent in hun opvoedrol en de positieve effecten van het programma op het probleemgedrag van het kind houden langer stand. Een belangrijke voorwaarde is wel dat de wens tot samenwerking bij beide ouders aanwezig is: de module partnersteun biedt geen relatietherapie maar richt zich op het bevorderen van de communicatie in de opvoedcontext.

Referenties

- Blokland, G. en van Rijn (2008). Businessplan Triple P. *Utrecht: Nederlands Jeugd instituut (NJI)*.
- Dadds, M.R., Schwartz, S. & Sanders, M.R. (1987). Marital discord and treatment outcome in behavioral treatment of child conduct disorders. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 55*, p. 396-403.
- Davies, P.T., Harold, G.T., Goeke-Morey, M.C. & Cummings, E.M. (2002). Child emotional security and interparental conflict. *Monographs of Society for Research in Child Development 67* (3, serial no. 270).
- Factsheet preventie. De effectiviteit van Triple P. Trimbos, februari 2009.
- Graaf, I. de en Bohlmeijer, E. (2006). Triple P: proefimplementatie van een programma voor opvoedingsondersteuning. *Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen TSG, nr. 8*, p. 488
- Grych, J.H. & Fincham, F.D. (2001). Interparental conflict and child adjustment. Theory, research and applications. *Cambridge University Press*.
- Breukelen van I. (2007). Triple P - Positive Parenting Program: For every parent? Effectiveness of the Standard Group Triple P program. *Leiden: Universiteit Leiden*.
- Sanders, M.R., Markie-Dadds, C., & Turner, K.M.T. (2007). Handboek voor de verstrekkers van Triple P. *Australië: University of Queensland*.
- Sanders, M.R. (2003). Triple P - Positive Parenting Program: A population approach to promoting competent parenting. *Australian e-Journal for the Advancement of Mental Health, 2*(3).
[Article](http://www.auseinet.com/) (Auseinet <http://www.auseinet.com/>)
- Sanders, M.R., Cann, W., & Markie-Dadds, C. (2003). The Triple P- Positive Parenting Program: A universal population-level approach to the prevention of child abuse. *Child Abuse Review, 12*(3), 155-171.
- Sanders, M.R., Markie-Dadds, C., & Turner, K.M.T. (2003). Theoretical, scientific and clinical foundations of the Triple P - Positive Parenting Program: A population approach to the promotion of parenting competence. *Parenting Research and Practice Monograph, 1*, 1-21.
[Article](#)
- Sanders, M.R., Markie-Dadds, C., Tully, L., & Bor, W. (2000). The Triple P- Positive Parenting Program: A comparison of enhanced, standard, and self directed behavioral family intervention for parents of children with early onset conduct problems. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 68*, p. 624-640.
- Sanders, M.R. (1999). The Triple P-Positive parenting program: Towards an empirically validated multilevel parenting and family support strategy for the prevention of behavior and emotional problems in children. *Clinical Child and Family Psychology Review, 2*(2), 71-90.

Voor meer informatie:

www.triplep-nederland.nl

www.triplep.net

www.pfsc.uq.edu.au/publications/evidence_base.html